

RÄDDA BARNEN SVARAR PÅ REMISS

2025-03-12 11:32 CET

Rädda Barnen svarar på remiss om stärkt återvändandeverksamhet

Rädda Barnen har svarat på remiss av betänkandet "Vissa åtgärder för stärkt återvändandeverksamhet och utlänningskontroll", SOU 2024:80. Rädda Barnen ifrågasätter starkt de långtgående inskränkningarna av barns rättigheter som betänkandet föreslår. Åtgärderna kan inte anses proportionerliga sett till syftet att stärka återvändandet. Särskilt när det är högst oklart om förslagen kommer att leda till att syftet uppnås. I kombination med andra repressiva lagförslag för att begränsa rättigheterna för barn i migration framstår förslagen än mer oroväckande ur ett barnrättsperspektiv.

Utredningen föreslår bland annat att det införs en uppgiftsskyldighet, en så kallad angiverilag, som innebär att ett antal myndigheter måste anmäla om de stöter på personer som lever utan uppehållstillstånd i Sverige. Utredningen föreslår även utökade möjligheter till inre utlänningskontroll, utökade möjligheter att omhänderta elektronisk kommunikationsutrustning samt sänkt ålder för upptagande av fingeravtryck och fotografering.

Rädda Barnen avstyrker förslaget om att införa en uppgiftsskyldighet i Utlänningslagen eftersom det innebär flera risker ur ett barnrättsperspektiv. Vi välkomnar de nödvändiga undantag som utredningen föreslår för hälso- och sjukvården, skolan och socialtjänsten men vidhåller att förslaget i sin helhet bör avstyrkas. Vi ser en stor risk för att undantagen och omfattningen av skyldigheten är lätt att ändra i efterhand när en lag väl har införts.

Förslaget i sig har redan skapat oro och på vissa håll lett till en informell informationsplikt som haft negativa konsekvenser för barn utan papper. Förslaget har även skadat målgruppens tillit till olika samhällsaktörer. Rädda Barnen ser en stor risk för att samverkan mellan olika myndigheter och mellan civilsamhället och offentliga aktörer påverkans negativt eftersom tillämpningen av en uppgiftsskyldighet innebär många osäkerhetsfaktorer. Det finns en omfattande risk att uppgiftsdelningen leder till ett oproportionerligt intrång i den personliga integriteten. Samtidigt som det är högst tveksamt om åtgärden uppfyller syftet.

Rädda Barnen avstyrker även förslaget att ändra de grundläggande kraven för inre utlänningskontroll. Det finns en uppenbar risk för fler godtyckliga kontroller, ökad etnisk profilering och diskriminering samt en ökad risk för att barns rätt till privat- och familjeliv kränks. Vidare avstyrker Rädda Barnen förslaget om utökade möjligheter att omhänderta och undersöka information i elektronisk kommunikationsutrustning samt ytterligare befogenheter att kroppsvisitera om utläningen inte medverkar till att klarlägga sin identitet. Vi anser att förslaget innebär en långtgående inskränkning av barnets rätt till privat- och familjeliv som inte kan anses stå i proportion till syftet.

Vad gäller förslaget om sänkt ålder för upptagande av fingeravtryck och fotografering anser Rädda Barnen att det kan ses som positivt ur ett barnrättsperspektiv om det underlättar familjeåterförening, om det leder till att det blir enklare att upptäcka människohandel och om det kan motverka att barn försvinner eller på annat sätt far illa. Det huvudsakliga syftet med det aktuella förslaget är dock att stärka återvändandet och öka antalet

utvisningar, inte att skydda barn. En möjlighet att ta upp fingeravtryck från barn i större utsträckning utgör ett påtvingat kroppsligt ingrepp och ett intrång i den personliga integriteten. När åtgärder såsom identifiering och registrering vidtas måste barnets bästa alltid vara högsta prioritet.

Risken är stor att utredningens förslag leder till att berörda individer i större utsträckning håller sig undan myndigheter och att misstron mot svenska myndigheter ökar. Samtidigt finns en överhängande risk för att människor med utländsk bakgrund ytterligare misstänkliggörs vilket får negativa konsekvenser både för enskilda individer och samhället i stort, samtidigt som det är högst oklart om syftet uppnås.

Rädda Barnen är djupt oroade för konsekvenserna av de förslag som läggs fram och ser stora risker ur ett barnrättsperspektiv. Vi anser att grundidén med förslagen är problematisk och är oroliga för den stora skillnad som görs på barn och barn. Alla barn oavsett juridisk status har rätt att få sina grundläggande rättigheter tillgodosedda utifrån principen om icke-diskriminering i FN:s barnkonvention, som också är svensk lag. Enligt Rädda Barnen kan förslagen inte anses nödvändiga och proportionella i förhållande till syftet att öka återvändandet.

[Rädda Barnen](#) är en politiskt och religiöst obunden folkrörelse med verksamhet både i Sverige och internationellt. Med Barnkonventionen som grund arbetar vi för att barn ska få det bättre och för att barns rättigheter ska respekteras.

Följ oss på:

[Twitter](#)

[Facebook](#)

Kontaktpersoner

Rädda Barnens pressjour

Presskontakt

Tillgänglig för journalister mellan klockan 08.00 och 20.00.

press@rb.se

08-698 90 90

Anne Thorngren

Presskontakt

Pressekreterare

Svenska frågor

anne.thorngren@rb.se

0723-57 67 56

Åsa Runström Awad

Presskontakt

Pressekreterare

Internationella frågor

asa.runstrom.awad@rb.se

0733-55 34 33

Oskar Kollberg

Presskontakt

Pressekreterare

Internationella frågor

oskar.kollberg@rb.se

0733 55 34 15

Oscar Nelson

Presskontakt

Pressekreterare

Presskontakt till generalsekreterare Åsa Regnér

oscar.nelson@rb.se

072-454 54 85